

Posudek na diplomovou práci Bc. Lenky Studené „Štefánikova rozhledna – posledních 45 let očima jejich pracovníků“, 76 s.

Diplomantka Bc. Lenka Studená si ve své práci vytýčila zodpovědět některé výzkumné cíle: především popsat období normalizace z pohledu stálých i externích pracovníků Štefánikovy hvězdárny. Svůj záměr se rozhodla realizovat především metodou orální historie. K hlavním výzkumným otázkám patřilo osvětlit motivy, které vedly zaměstnance hvězdárny k rozhodnutí pracovat na hvězdárně, zabývala se rovněž otázkou profesionální výbavy zaměstnanců, resp. odkud na hvězdárnu přicházeli. Diplomantka se věnovala jak politickým dějinám vnímaným skrze pracoviště Štefánikovy hvězdárny, tzn. jejich pohled na období normalizace, jejich práci ve státní instituci v daném období, dále pak vnímání listopadových událostí roku 1989, nastolení demokracie v zemi a jejich současný pohled na uplynulých 45 let. Mezi výzkumné otázky patřily i okruhy věnující se každodennímu životu narátorů.

Podle mého názoru je diplomová práce dobře strukturovaná do pěti hlavních oddílů/kapitol: metodický úvod, historický pohled na hvězdárnu, specifika hvězdárny a především zamyšlení o tom, co rozhovory přinesly a naopak zatajily.

K metodické části, která seznamuje čtenáře se základními postuláty orální historie bych měl jednu výhradu, L. Studená měla méně přepisovat celé pasáže o tom, čím metoda orální historie je a není. Stačilo by opoznámkovat příslušnou publikovanou literaturu a přijít s např. s jejím vlastním rozbohem, vlastním pohledem na orální historii. Zajímavější postřehy přináší diplomantka v pasáži o pořizování rozhovorů. L. Studená vedla rozhovory s osmi narátory. Poměrně podrobně je popsána cesta k narátorům i jednotlivé kroky rozhovoru, i když některé didaktické postuláty mohly být vynechány, je přeci zřejmé, že je autorka ví, že „První kontakt s narátorem je velmi důležitý a jeho úlohu nelze v žádném případě podceňovat. Tazatel by se měl snažit získat narátorovu důvěru hned od začátku, protože to může pozitivně ovlivnit celý průběh rozhovoru“.

Za přínosné pokládám jednak rozbor o tom, jak diplomantka vedla druhé strukturované rozhovory a také krátké seznámení s jednotlivými narátory prostřednictvím krátkých medailonků. Je evidentní, že diplomantka do svého výzkumu šla takřkajíc srdcem, někdy je ale její líčení vzniku rozhovorů spíše popsáno v rovině emocí než-li odborného přístupu/odstupu. Hodnocení typu, „Já osobně jsem práci na rozhovorech považovala za **nejzábnější** část celé diplomové práce“, není pro tento typ kvalifikační práce nejvhodnější. Tím rozhodně nepléduji jen pro „suché“, tzv. vědecké uchopení dané látky.

Historický úvod je postaven na diplomantkou shromážděné existující literatuře a dalších informacích pocházejících především z elektronických zdrojů. Po konzultacích s L. Studenou jsem nabyt dojmu, že více pramenů již nemá k dispozici. V tomto ohledu, pokud se týká převládajícího využití orální historie oproti neexistujícím písemným pramenům je asi lépe orientovat práci spíše na každodennost narátorů než na zprostředkovaný popis historických událostí – zde by byla konfrontace s dalšími prameny na místě. Domnívám se že diplomantka poměrně plasticky předešřela dále zkoumanou problematiku, resp. příběhy, které vhodně doplňují kapitolu o specifikách hvězdárny.

Čtvrtou a pátou kapitolu diplomové práce (interpretaci rozhovorů) pokládám za nejzdařilejší z pohledu zjištěných a interpretovaných pramenů. Některé výsledky, nevím, jak pro L. Studenou překvapivé, např. vztahující se k dobré partě, ale i relativní svobodě závislejší na řediteli/vedoucím pracovníkovi korespondují s výsledky ke kterým jsme došli v rámci velkých grantových projektů zpracovaných COH ÚSD věnujících se různým společenským skupinám před rokem a po roce 1989.

Samostatnou kapitolou je stylistická úroveň předloženého textu s celou řadou chyb, někdy i používání neodborného jazyka. Předpokládám, že práce vznikala ve spěchu a rozhodně by jí pomohl větší časový odstup neboť se v práci objevuje i řada „překlepů“, které však mohou posunout i historický význam sdělovaného s. 22. Štefánik, zakladatel řádu (správně státu), ale v textu je i celá řada dalších.

I když L. Studená přinesla z historického pohledu řadu zajímavých poznatků, vzhledem k celkovému zpracování kvalifikační práci hodnotím známkou **dobře**.

Rád bych při této příležitosti Lence Studené popřál mnoho pracovních i osobních úspěchů v jejím dalším životě.

V Praze, 15. 10. 2012

Prof. PaedDr. et Mgr. Miroslav Vaněk, PhD.